

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної
техніки Кафедра інформатики та програмної
інженерії

Звіт

з лабораторної роботи № 2 з дисципліни
«Алгоритми та структури даних-1.
Основи алгоритмізації»

«Дослідження алгоритмів

розгалуження»

Варіант 28

Виконав студент ПІ-11 Сідак Кирил Ігорович
(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив Мартінова Оксана Петрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

Лабораторна робота №2

Дослідження алгоритмів розгалуження

Мета - дослідити подання керувальної дії чергування у вигляді умовної та альтернативної форм та набути практичних навичок їх використання під час складання програмних специфікацій.

Індивідуальне завдання:

Варіант 28

Дослідити область визначення і знайти значення функції

$$y(x) = \frac{\ln d}{|b^2 - a^2| \sin c}$$

Постановка задачі

Дослідивши область визначення функції, перевірити, чи належать їй задані значення змінних a , b , c та d . Якщо усі значення належать, то обчислити значення даної функції, інакше вивести відповідний текст для значення змінної, яка не належить області визначення.

Побудова математичної моделі

Складемо таблицю змінних

Змінна	Тип	Ім'я	Призначення
Число a в знаменнику	Дійсний	a	Початкове дане
Число b в знаменнику	Дійсний	b	Початкове дане
Число c в знаменнику(аргумент синуса)	Дійсний	c	Початкове дане
Число d в чисельнику(аргумент логарифма)	Дійсний	d	Початкове дане
Значення функції $y(x)$	Дійсний	y	Результат

Таким чином формування задачі зводиться до визначення області визначення даної функції та перевірка, чи належать значення змінних a , b , c , d цій області. Якщо усі значення належать, то треба обчислити значення функції $y(x)$, тобто значення змінної y , інакше вивести текст про некоректне значення конкретної змінної чи змінних. Оскільки знаменник не може дорівнювати нулю, то $\text{abs}(b^2 - a^2) \neq 0$, де $\text{abs}()$ – модуль числа, тобто $a^2 \neq b^2$, та $\sin(c) \neq 0$. Логарифм у чисельнику існує лише, коли його аргумент є додатнім числом, тобто $d \geq 0$. Отже, область визначення даної функції:

$$a^2 \neq b^2$$

$$\sin(c) \neq 0$$

$$d \geq 0$$

Розв'язання

Програмні специфікації запишемо у псевдокоді та графічній формі у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії.

Крок 2. Деталізуємо перевірку належності введених значень a та b області визначення функції.

Крок 3. Деталізуємо перевірку належності введеного значення c області визначення функції.

Крок 4. Деталізуємо перевірку належності введених значення d області визначення функції.

Крок 5. Деталізуємо обчислення значення функції.

Псевдокод

Крок 1

Початок

Визначення належності значень змінних a та b області визначення функції

Визначення належності значення змінної c області визначення функції

Визначення належності значення змінної d області визначення функції

Обчислення значення функції y

Кінець

Крок 2

Початок

якщо $a^2 = b^2$

то

виведення «Введені значення a та b не належать області визначення.»

інакше

то

Визначення належності значення змінної c області визначення функції

Визначення належності значення змінної d області визначення функції

Обчислення значення функції y

все якщо

Кінець

Крок 3

Початок

якщо $a^2 = b^2$

то

виведення «Введені значення a та b не належать області визначення.»

інакше

то

якщо $\sin(c) = 0$

то

виведення «Введене значення c не належить області визначення.»

інакше

то

Визначення належності значення змінної d області визначення функції

Обчислення значення функції y

все якщо

все якщо

Кінець

Крок 4

Початок

якщо $a^2 = b^2$

то

виведення «Введені значення a та b не належать області визначення.»

інакше

то

якщо $\sin(c) = 0$

то

виведення «Введене значення c не належить області визначення.»

інакше

то

якщо $d \leq 0$

то

виведення «Введене значення d не належить області визначення.»

інакше

то

Обчислення значення функції y

все якщо

все якщо

все якщо

Кінець

Крок 5

Початок

якщо $a^2 = b^2$

то

виведення «Введені значення a та b не належать області визначення.»

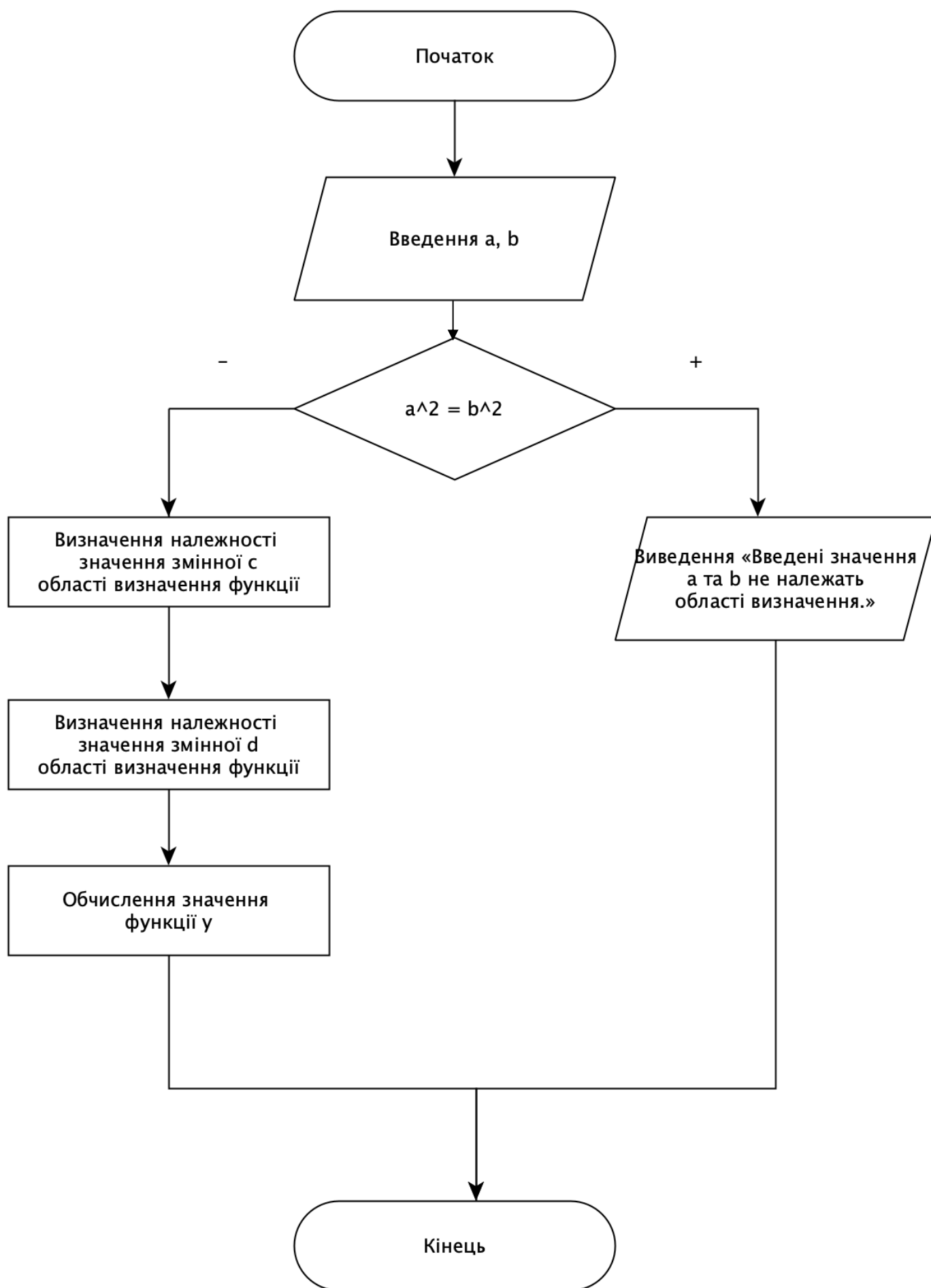
інакше

то

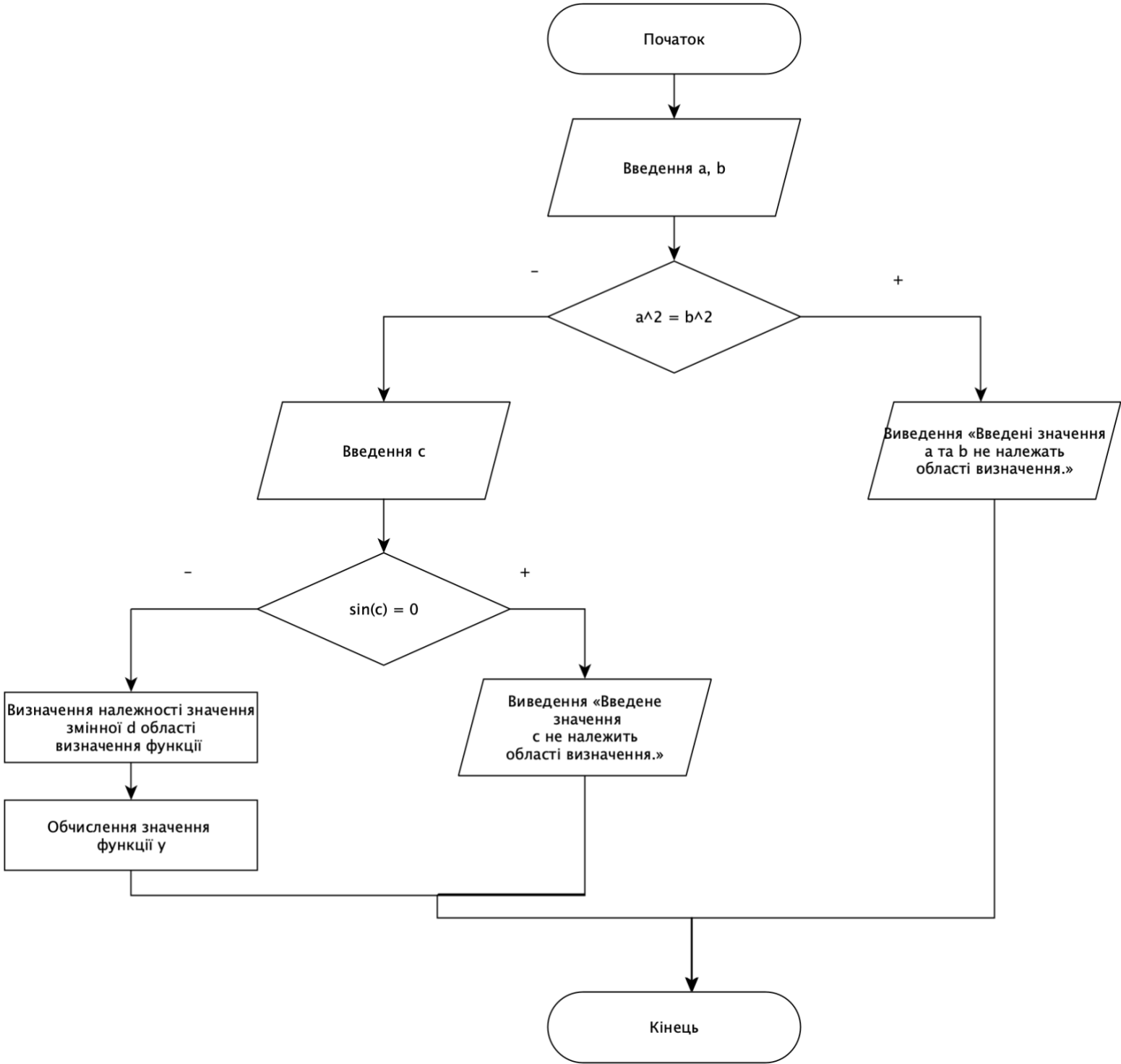
якщо $\sin(c) = 0$

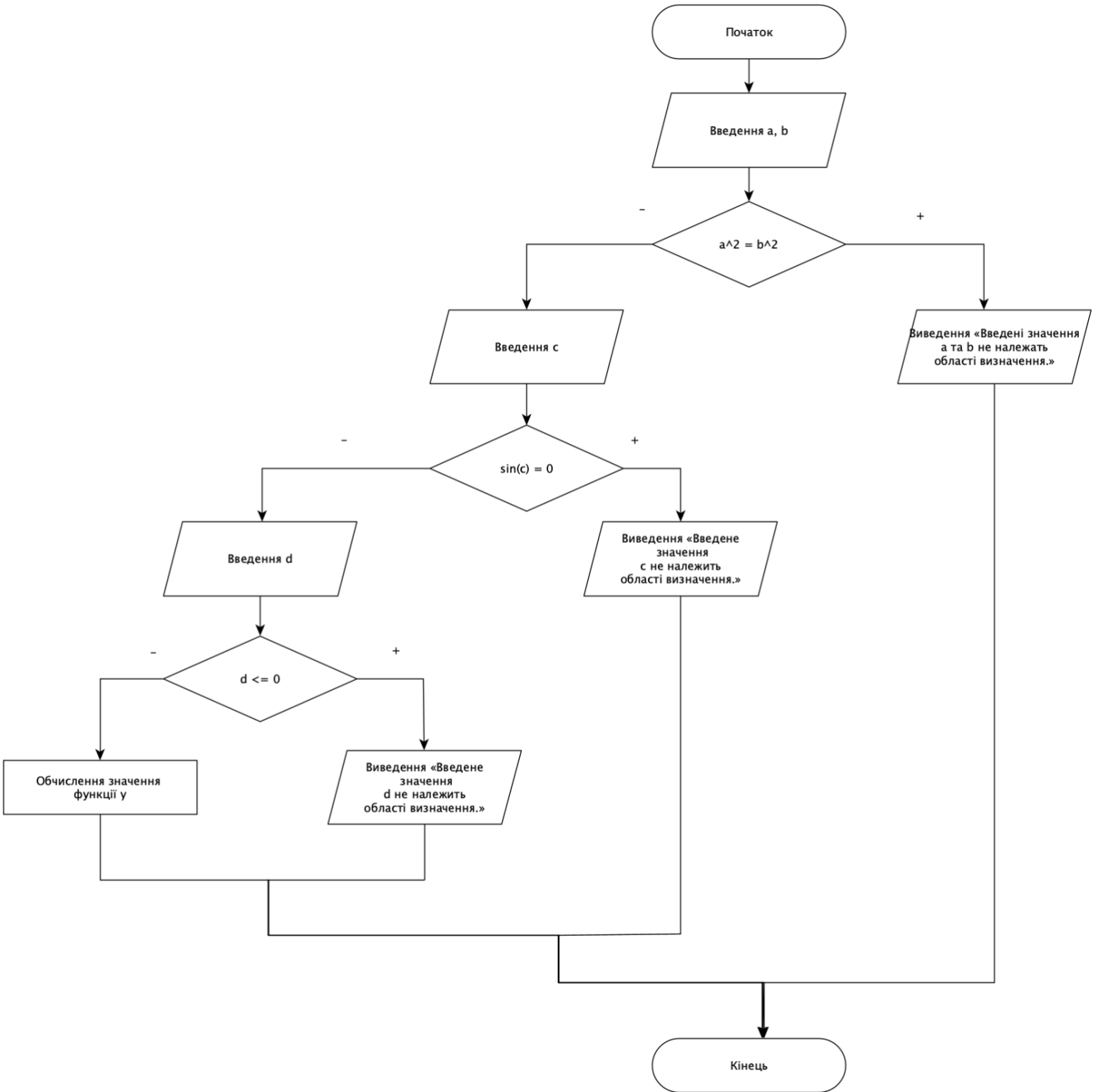
то
виведення «Введене значення c не належить області визначення.»
інакше
то
якщо $d \leq 0$
то
виведення «Введене значення d не належить області визначення.»
інакше
то
 $y := \ln(d) / (\text{abs}(b^2 - a^2) * \sin(c))$
все якщо
все якщо
все якщо
Кінець

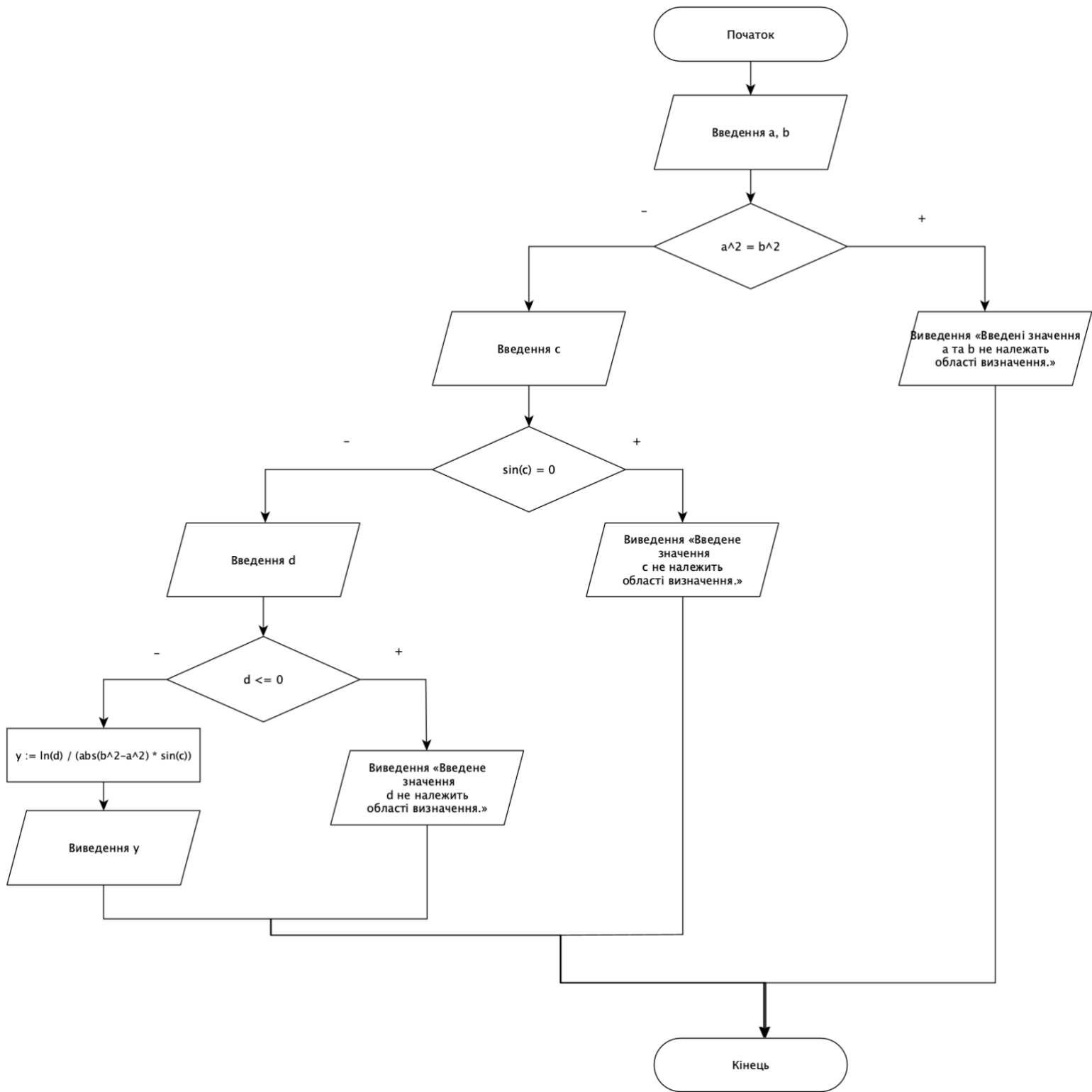

Перевірка

Блок	Дія
	Початок
1	Введення $a := -2$
2	Введення $b := 2$
3	$a^2 = b^2$ - так
4	Виведення «Введені значення a та b не належать області визначення.»
	Кінець

Блок	Дія
	Початок
1	Введення $a := -2.5$
2	Введення $b := 3.4$
3	$a^2 = b^2$ – ні
4	Введення $c := 0$
5	$\sin(c) = 0$ - так
6	Виведення «Введене значення c не належить області визначення.»
	Кінець

Блок	Дія
	Початок
1	Введення $a := -2.5$
2	Введення $b := 3.4$
3	$a^2 = b^2$ – ні
4	Введення $c := 7.69$
5	$\sin(c) = 0$ – ні
6	Введення $d := -1$
7	$d \leq 0$ - так
8	Виведення «Введене значення d не належить області визначення.»
	Кінець

Блок	Дія
	Початок
1	Введення $a := -2.5$
2	Введення $b := 3.4$
3	$a^2 = b^2$ – ні
4	Введення $c := 7.69$
5	$\sin(c) = 0$ – ні
6	Введення $d := 2.7$
7	$d \leq 0$ - ні
8	$y := \ln(2.7) / (\text{abs}((3.4)^2 - (-2.5)^2) * \sin(7.69))$
9	Виведення « $y = 0.189596$ »
	Кінець

Висновок

Отже, я дослідив алгоритм розгалуження у вигляді альтернативної форми та створив алгоритм перевірки належності введених значень області визначення конкретної функції.